

ORJİNAL MAKALE / ORIGINAL ARTICLE

Balıkesir Sağlık Bilimleri Dergisi / BAUN Sağ Bil Derg
Balıkesir Health Sciences Journal / BAUN Health Sci J
ISSN: 2146-9601- e ISSN: 2147-2238
Doi: <https://doi.org/10.53424/balikesirsbd.1022482>

Ebelik Öğrencilerinin Anatomi Eğitimi Hakkındaki Görüşlerinin Değerlendirilmesi

Emrah ÖZCAN ¹, Esmâ DERİNÖZ ², Ramazan ÇETİN ², Aysun ÇELİK ³,
Ömür KARACA ¹, İltter KUŞ ¹

¹ Balıkesir Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Anatomi Anabilim Dalı

² Balıkesir Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Anatomi Anabilim Dalı

³ Balıkesir Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü

* 6. Uluslararası 10. Ulusal Ebelik Öğrencileri Kongresinde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

Geliş Tarihi / Received: 18.11.2021, *Kabul Tarihi / Accepted:* 19.03.2022

ÖZ

Amaç: Bu çalışmada, Sağlık Bilimleri Fakültesi'nde öğrenim gören ebelik bölümü öğrencilerinin anatomi eğitimine ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. **Gereç ve Yöntem:** Araştırmaya, Balıkesir Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, 2019-2020 yılları arasında öğrenim gören Ebelik bölümü öğrencilerinden yaş ortalaması 20.71±1.88 olan 294 gönüllü katılımcı dahil edilmiştir. Öğrencilere anatomi eğitimini değerlendirmeleri amacıyla 3'ü açık uçlu, 23'ü ise kapalı uçlu olmak üzere 26 sorudan oluşan anket formu yöneltilmiştir. Edinilen veriler, SPSS (Statistical Package for Social Sciences) 22.0 paket programına aktarılarak analiz edilmiştir. **Bulgular:** Çalışmaya katılan öğrencilerin %76.9'u ebelik bölümünü isteyerek seçtiğini belirtmiştir. Çalışmaya katılan öğrencilerden %64.3'ü anatomi eğitiminin 10:20–12:00 saatleri arasında verilmesini ve %75.5'i anatomi sınavının “çoktan seçmeli”, %12.2'si “kısa cevaplı”, %10.2'si “klasik yazılı”, %2'si ise “sözlü” olması gerektiğini ifade etmiştir. Çalışmada, 11'i sağlık meslek lisesi, 56'sı ise Anadolu lisesi mezunu olan 67 öğrenci, anatomi öğrenimi konusunda güçlük çektiğini bildirmiştir. Sağlık meslek lisesinden mezun olan öğrencilerin anatomi eğitimi vize-final başarı ortalamalarının diğer liselere göre fazla olduğu tespit edilmiştir. **Sonuç:** Anatomi eğitiminin niteliğinin artırılmasında öğrenci geri bildirimleri oldukça değerlidir. Öğrencilerden alınan bu geri bildirimler doğrultusunda anatomi eğitimi ders planı ve içeriklerinin yeniden düzenlenmesinin, anne ve bebek sağlığı açısından önemli görevler üstlenen ebelik öğrencilerinin insan anatomisini daha iyi öğrenmelerine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Anatomi Eğitimi, Geri Bildirim, Ebelik Öğrencileri.

The Evaluation of the Students' Opinions on Anatomy Education

ABSTRACT

Objective: In this study, it is aimed to evaluate the views of midwifery students studying at the Faculty of Health Sciences on anatomy education. **Materials and Methods:** 294 volunteer participants with an average age of 20.71±1.88 from the midwifery department students studying at Balıkesir University, Faculty of Health Sciences between 2019-2020 were included in the study. In order to evaluate the anatomy education, the students were asked a questionnaire consisting of 26 questions, 3 of which were open-ended and 23 of which were closed-ended. The obtained data were analyzed by transferring them to the SPSS (Statistical Package for Social Sciences) 22.0 package program. **Results:** 76.9% of the students who participated in the study stated that they chose the midwifery department willingly. 64.3% of the students who participated in the study stated that they wanted anatomy education to be given between 10:20-12:00. 75.5% of the students preferred the anatomy exam to be "multiple choice", 12.2% to be "short answer", 10.2% to be "classical written" and 2% to be "oral". In the study, a total of 67 students, 11 of whom graduated from health vocational high school and 56 of whom graduated from Anatolian high school, reported that they had difficulty in learning anatomy. In addition, it was determined that the anatomy education midterm-final success averages of the students who graduated from the health vocational high school were higher than the other high schools. **Conclusion:** Student feedback is very valuable in increasing the quality of anatomy education. In line with the feedback received from the students, it is possible to rearrange the anatomy education lesson plan and its contents. It is thought that this arrangement will contribute to the better learning of human anatomy by midwifery students, who take on important tasks in terms of maternal and infant health.

Keywords: Anatomy Education, Feedback, Midwifery Students.

Sorumlu Yazar / Corresponding Author: Emrah ÖZCAN, Balıkesir Üniversitesi Tıp Fakültesi Morfoloji Binası, Anatomi Anabilim Dalı, Balıkesir Üniversitesi Çağış Yerleşkesi (Bigadiç yolu üzeri 17. km) 10145, Balıkesir, Turkey
E-mail: emrahozcan@balikesir.edu.tr

Bu makaleye atf yapmak için / Cite this article: Özcan, E., Derinöz, Ö., Çetin, R., Çelik, A., Karaca, Ö., ve Kuş, İ. (2022). Ebelik öğrencilerinin anatomi eğitimi hakkındaki görüşlerinin değerlendirilmesi. *BAUN Health Sci J*, 11(3), 481-486.
<https://doi.org/10.53424/balikesirsbd.1022482>

BAUN Health Sci J, OPEN ACCESS <https://dergipark.org.tr/tr/pub/balikesirsbd>
This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License

GİRİŞ

Anatomi bilimi, insan vücudunun normal yapısını ve şeklini, organlarını ve bu organların birbirleri ile olan ilişkilerini inceleyen bilim dalıdır (Erdem, 2020). Anatomi eğitimi, yükseköğretim kurumlarının; öznesi insan ve insan sağlığı olan bölümlerinde lisans ve ön lisans düzeyinde öğrenim gören öğrenciler için, en temel ve anlaşılması en zor derslerden biridir. Bununla birlikte anatomi eğitimi, sağlık alanında eğitim gören tüm öğrencilerin insan vücudu ve organlarıyla ilk kez karşılaştıkları ders olması nedeniyle sağlık bilimleri alanında eğitim gördüklerini hissettiren derslerin en başında yer almaktadır. Öğrencilerin meslek hayatlarında daha öz güvenli ve bilinçli olabilmeleri açısından anatomi bilgilerinin yeterli düzeyde olması gerekmektedir. Gerekli tanı, tedavi ve girişimlerde doğru yöntemi kullanmak; engin bir anatomi bilgisi ile mümkündür (Acar, 2018; Acuner ve ark., 1999; Arı ve ark., 2003; Bolatlı, 2021; Erdem, 2020).

Öğrenci geri bildirimleri, modern eğitim sistemlerinde uygulama alanı gittikçe artan ve eğitim etkinliğini değerlendirmede sıkça kullanılan bir kontrol sistemi olmaya devam etmektedir (Cankur ve Turan, 2000; Gönüllü ve ark., 2021). Eğitim sürecinde, program üzerinde yapılması planlanan düzenleme ve iyileştirmeler için ilgili tarafların görüşlerinin alınması gerekmektedir (Sarıkaya ve ark., 2002). Öğrencilerden alınan geri bildirimler; eğitmenlerin eğitici özelliklerinin iyileştirilmesinde, geliştirilmesinde ve yöneticiler tarafından eğitici personel ve programlar ile ilgili verilecek kararlarda veri kaynağı olarak kullanılmaktadır (Kulik, 2001). Bu bağlamda sağlık alanında öğrenim gören öğrencilerden alınan geri bildirimler sayesinde ders içerikleri ve ders planları üzerinde gerekli düzenlemelerin yapılabilmesi oldukça gerekli ve değerli görülmektedir. Bu amaç doğrultusunda gerçekleştirilen yenilik ve düzenlemeler ile anatomi eğitiminde ulaşılması hedeflenen kazanımların niteliği ve eğitimdeki kalite doğru orantılı olarak iyileştirilebilecektir (Öğertürk ve ark., 2003).

Çalışma kapsamında araştırmaya dahil edilen öğrenciler Balıkesir Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik bölümünde öğrenim görmektedir. Fakültenin eğitim müfredatının ebelik bölümü ders programında, anatomi eğitimi teorik dersi birinci sınıfın güz döneminde ve haftalık 3 ders saati olarak yer alırken, anatomi eğitimi pratik uygulama dersi yer almamaktadır. Bu çalışmada Balıkesir Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik bölümü öğrencilerinin anatomi eğitimi hakkındaki görüşlerinin değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Elde edilecek sonuçların eğitim-öğretim faaliyetleri ile ilgili düzenlemelerde yol gösterici olarak kullanılması hedeflenmektedir.

GEREÇ VE YÖNTEM

Araştırma grubu

Araştırmamızın evrenini, Balıkesir Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesinde 2019-2020 yılları arasında öğrenim gören ve anatomi dersini almış olan bütün

ebelik bölümü öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışmamızda örnek büyüklüğü hesaplaması yapılmamış, evrenin tamamına ulaşılması hedeflenmiştir. Araştırmamıza katılım tamamen gönüllülük esas alınarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmamıza katılmayı kabul eden öğrencilerimizden sözlü olarak onamları alınmıştır. Etik kurul başvuru sürecinde onamların sözlü olarak alınacağı belirtilmiştir. Bu kapsamda araştırmamıza, derslere devam eden toplam 328 ebelik öğrencisinden 294'ü (%89.6) katılım göstermiştir. Ebelik öğrencilerinin tamamı kadın olup, yaş ortalamaları 20.7±1.88 (en az: 18, en fazla: 30) olarak tespit edilmiştir.

Anket formu

Katılımcılara, araştırmacılar tarafından literatür taraması yapılarak geliştirilen anket formu uygulanmıştır (Arı ve ark., 2003; Gözil ve ark., 2006; Özcan ve Vatansever, 2018; Turan ve ark., 2001). Öğrencilere uygulanan anket formu, 3'ü açık uçlu ve 23'ü kapalı uçlu olmak üzere toplam 26 sorudan oluşmaktadır. Araştırmamıza katılan öğrencilerin kendilerini baskı altında hissetmemeleri ve düşüncelerini özgür bir şekilde ifade edebilmeleri amacıyla anket formu üzerine hiçbir şekilde ad, soyad ve öğrenci numarası yazmaları istenmemiştir.

İstatistiksel analiz

Katılımcıların yanıt verdiği anket soruları SPSS (Statistical Package for Social Sciences) 22.0 paket programına aktarılarak gerekli istatistiksel analizler yapılmıştır. Elde edilen verilerin tanımlayıcı istatistik değerleri hesaplanmıştır. Sürekli değişkenler Shapiro-Wilk normallik testi ile analiz edilmiştir. Sürekli değişkenlerin normallik varsayımının sağlanmaması nedeniyle, tek değişkenli analizlerde Mann-Whitney U testi kullanılmıştır. Normal dağılım göstermeyen değişkenlerin birbirleriyle olan ilişkisini değerlendirmek amacıyla Spearman's Rho korelasyon analizi uygulanmıştır. Verilerin özeti; ortalama ± standart sapma olarak ifade edilmiştir. Uygulanan testte, p değerinin 0.05'ten küçük olduğu sonuçlar, istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir.

Etik onay

Bu çalışma, Balıkesir Üniversitesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu tarafından değerlendirilerek tıbbi açıdan etik olduğu uygun görülmüştür (2020/58).

BULGULAR

Araştırmaya katılan öğrencilere ait demografik değişkenlerinin frekans dağılımları Tablo 1'de verilmiştir.

Çalışmaya katılan öğrencilerden 277'si (%94.2) anatomi eğitiminin işlenişi ile ilgili olarak geri bildirim alınmasını gerekli görürken, sadece 17 öğrenci (%5.8) gerekli olmadığını belirtmiştir. Öğrencilere yöneltilen "Anatomi dersinin ders programında hangi saatlerde olması daha iyi öğrenilmesine neden olur?" sorusuna verdikleri yanıtlar Şekil 1'de gösterilmiştir.

Öğrencilerin %33.7'si lise düzeyinde anatomi eğitimi almış olarak ebelik bölümüne başlarken, %66.3'ü ebelik

bölümüne başladıktan sonra anatomi eğitimini almıştır. Anatomi eğitimi sınavının nasıl yapılmasının daha etkili olabileceği sorusuna öğrencilerin, %75.5'i çoktan seçmeli, %12.2'si klasik yazılı, %10.2'si kısa cevaplı ve %2'si ise sözlü olması gerektiğini vurgulamıştır. Anatomi dersi sınav şeklinin sınıflara göre dağılımı Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 1. Örneklemin frekans dağılımı.

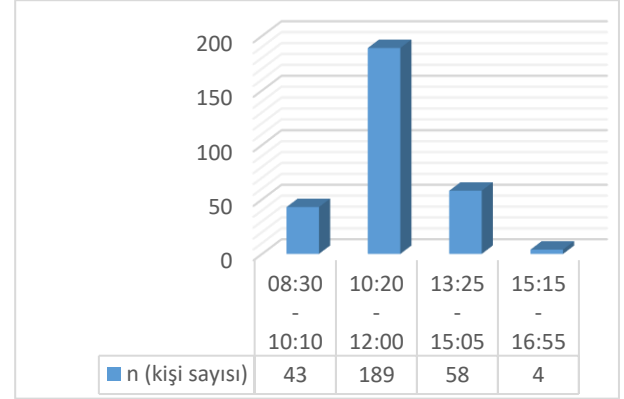
	n	%
Sınıf		
1.sınıf	65	22.1
2.sınıf	67	22.8
3.sınıf	74	25.2
4.sınıf	88	29.9
Mezun olunan lise türü		
Anadolu lisesi	150	51
Sağlık meslek lisesi	99	33.7
Genel lise	25	8.5
Diğer liseler	17	5.8
Teknik meslek lisesi	3	1
Sınıf tekrarı yapma durumu		
Tekrar yapanlar	10	3.4
Tekrar yapmayanlar	284	96.6

Tablo 2. Anatomi dersi sınav şeklinin sınıflara göre dağılımı.

	Klasik yazılı	Sözlü	Çoktan seçmeli	Kısa cevaplı	Toplam
1.sınıf	1	0	63	1	65
2.sınıf	8	0	48	11	67
3.sınıf	15	6	46	7	74
4.sınıf	12	0	65	11	88
	36	6	222	30	294

Katılımcılardan, anatomi derslerinin süresini değerlendirmeleri istenildiğinde, 238 öğrenci (%81) yeterli olduğunu, 35 öğrenci (%11.9) az olduğunu ve 21 öğrenci (%7.1) ise fazla olduğunu ifade etmiştir (Tablo

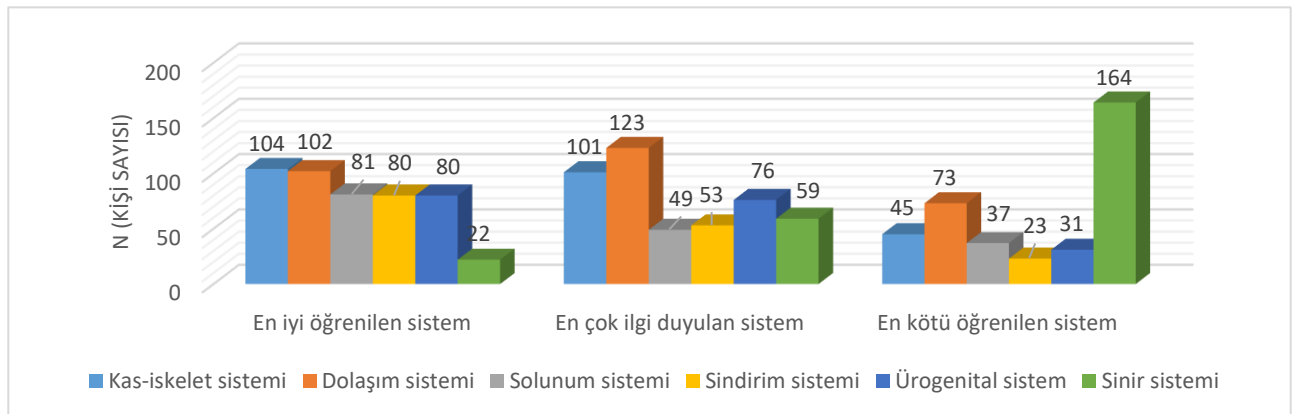
3). “Öğretim üyelerinin Anatomi derslerini anlatma süresi kaç dakika olmalıdır?” sorusuna öğrenciler ortalama 51.21±16.77 dakika (en az: 30, en fazla: 120) olmasının uygun olacağını belirtmişlerdir. Sınıflar arasında karşılaştırma yapıldığında istatistik açıdan anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$) (Tablo 3).

Şekil 1. Ders programında anatomi dersleri için uygun saatler.

Ebelik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin, mezun olunan lise türüne göre vize ve final sınavı başarı ortalamaları karşılaştırılmıştır. Buna göre, sağlık meslek lisesinden mezun olan öğrencilerin başarı ortalamaları ile genel lise, Anadolu lisesi, meslek lisesi ve diğer liselerden mezun olan öğrencilerin başarı ortalamaları arasında anlamlı bir fark tespit edilmiştir ($p<0.05$). Sağlık meslek lisesinden mezun olan öğrencilerin anatomi eğitimi vize-final başarı ortalamalarının diğer liselere göre fazla olduğu görülmüştür (Tablo 3). Çalışmaya katılan öğrencilerin tümü anatomi eğitimini tamamlamıştır. Bu kapsamda öğrencilerin en iyi öğrendikleri konunun kas – iskelet sistemi, en çok ilgi duydukları konunun dolaşım sistemi ve en yetersiz oldukları konunun ise sinir sistemi olduğu tespit edilmiştir (Şekil 2).

Katılımcıların anatomi eğitimini değerlendirmeleri amacıyla yöneltilen anket sorularına verdikleri yanıtlar Tablo 4'te gösterilmiştir.

Şekil 2. Öğrencilerin anatomik sistemler hakkındaki görüşleri.

Tablo 3. Mezun olunan lise türüne göre vize-final başarı ortalamalarının Mann Whitney-U testi ile karşılaştırılması.

Mezun Olunan Lise	Vize				Final				Vize	Final
	n	Ort.	Min-Max	Std. Sapma	n	Ort.	Min-Max	Std. Sapma	p	p
Sağlık Meslek Lisesi Genel Lise	99	82	48 – 100	13	99	75	40 – 98	12	0.006	0.007
	25	71	28 – 95	18	25	67	32 – 96	15		
Sağlık Meslek Lisesi Anadolu Lisesi	99	82	48 – 100	13	99	75	40 – 98	12	0.000	0.000
	150	75	15 – 100	14	150	67	30 – 96	13		
Sağlık Meslek Lisesi Meslek Lisesi	99	82	48 – 100	13	99	75	40 – 98	12	0.031	0.022
	3	66	60 – 70	6	3	60	59 – 60	1		
Sağlık Meslek Lisesi Diğer Liseler	99	82	48 – 100	13	99	75	40 – 98	12	0.034	0.000
	17	72	30 – 92	18	17	59	30 – 80	11		

Tablo 4. Anatomi eğitimi ile ilgili anket soruları.

Anket Soruları		Evete	Kararsızım	Hayır
1-Anatomi ders sayısı ve süresi yeterli mi?	n	199	68	27
	%	67.7	23.1	9.2
2-Anatomi derslerine devamsızlık yapmamak ders başarısı için gerekli midir?	n	223	46	25
	%	75.9	15.6	8.5
3-Öğretim üyeleri ile derslerde rahatça iletişim kurabiliyorum.	n	183	86	25
	%	62.2	29.3	8.5
4-Anatomi dersinin sonunda dersin özetinin yapılması faydalı olur mu?	n	273	19	2
	%	92.9	6.5	0.7
5-Anatomi derslerini zaman kaybı olarak görmüyorum.	n	222	22	50
	%	75.5	7.5	17
6-Anatomiye hatırlatma dersi olarak tekrar almak ister misiniz?	n	102	119	73
	%	34.7	40.5	24.8
7-Anatomi dersinin sadece 1.sınıf ilk döneminde olmasını uygun buluyor musunuz?	n	126	85	83
	%	42.9	28.9	28.2
8-Anatomi dersinin pratiğinin olması ders başarısı için gerekli midir?	n	261	29	4
	%	88.8	9.9	1.4
9-Anatomi çalışırken sıkılıyor musunuz?	n	39	88	167
	%	13.3	29.9	56.8
10-Anatomi öğrenimi konusunda güçlük çekiyor musunuz?	n	85	86	123
	%	28.9	29.3	41.8
11-Anatomi derslerinin stajlarınızda eğitim sürecinde faydalı olacağını düşünüyor musunuz?	n	229	48	17
	%	77.9	16.3	5.8
12-Seçmeli bir ders olarak anatomi dersini alır mıydınız?	n	145	88	61
	%	49.3	29.9	20.7
13-Anatomi derslerinde radyolojik görüntüler yardımcı ders aracı olarak kullanılmalı mıdır?	n	232	56	6
	%	78.9	19	2

TARTIŞMA

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) ebeliği; doğum öncesi, doğum ve doğum sonrası dönemlerde annelere gerekli olan tüm bakım ve danışmanlığı sağlamak, normal doğumları yaptırmak ve yeni doğan bebeklerin bakımını yapmak amacıyla eğitim almış olan birey olarak tanımlanmaktadır (World Health Organization, 1983). DSÖ verileri, ebelerin aktif bir şekilde çalıştıkları ülkelerde anne ve perinatal bebek ölümleri ile sezaryen doğum oranlarının azaldığını ortaya koymaktadır. Bu

nedenle ebelik öğrencilerinin meslek hayatına katılmadan önce mutlaka iyi bir eğitim alması gerekmektedir (Kaya ve Yurdakul, 2007).

Fransa'da III. Henry 1560 yılında ebelerin pratik eğitimlerinin yanında mutlaka kadın pelvis anatomisi ve kadın genital sistem fizyolojisi konusunda da eğitim almalarına zorunluluk getirmesi (Eren ve Uyer, 1991), anatomi eğitiminin önemini ortaya koymaktadır (Arı ve ark., 2003; Carmichael and Pawlina, 2000).

Araştırmamıza katılan 294 öğrenciden %75.5'i anatomi derslerinin zaman kaybı olmadığını, mesleki yeterlilikleri konusunda oldukça gerekli olduğunu bildirmiştir. Yapılan diğer çalışmalarda da (Arı ve Şendimir, 2003; Ögetürk ve ark., 2003; Özcan ve Vatansver, 2018; Turan ve ark., 2001) bu sorulara verilen yanıtların oransal olarak yüzdesinin yüksek olması (Arı ve Şendimir, 2003; %89.6 olarak bildirmiştir.) anatomi eğitimin önemini vurgulamaktadır. Mutluay ve Açıkgöz'ün 2020 yılında yaptıkları çalışmada, ebelik öğrencilerine verilen anatomi derslerinde uygulama derslerinin olmasını katılımcıların neredeyse tamamının (%93.8) istediği belirtilmiştir. Bu çalışmamızda da öğrencilerin %88.8'i uygulama derslerinin anatomi eğitiminde başarıyı arttıracığını belirtmiştir. Bununla birlikte hem tıp fakültesi hem de sağlık bilimleri fakültesi bölümlerinde yapılan araştırmalarda; katılımcıların büyük bir çoğunluğu (%76.4), bizim çalışmamızda da olduğu gibi anatomi derslerinin "10:20 ile 12:00" arasında yapılmasının, her bir ders saatinin ise ortalama 45-60 dakika arasında olmasının uygun olacağını belirtmiştir (Arı ve Şendimir, 2003; Ögetürk ve ark., 2003; Özcan ve Vatansver, 2018; Turan ve ark., 2001). Sonuçlarımızı destekler nitelikte verilerin bulunması nedeniyle, ebelik öğrencilerinin uygulama derslerinin ebelik bölümü eğitim müfredatına yeri ve saatine dikkat edilerek eklenmesi; gelecekte mezun olacak ebelerin daha bilgili ve tecrübeli bir şekilde meslek hayatına geçiş yapacaklarını göstermektedir. Mutluay ve Açıkgöz (2020) ve Acar'ın (2018) yaptıkları çalışmada, ebelik öğrencileri eğitim öğretim müfredatında yer alan anatomi derslerinin sayısı ve süresini yeterli bulmazken, çalışmamızdaki katılımcıların %67.7'si yeterli bulmuştur. Bu durumun, katılan öğrencilerin %33.7'sinin lise düzeyinde anatomi eğitimi almasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Acar'ın 2018 yılında yaptığı çalışmada, katılımcılara yöneltilen "Öğretim görevlileri-üyeleri ile rahat iletişime geçebiliyorum" önermesine ebelik öğrencilerinin %29'u "Katılıyorum", %4'u ise "Kesinlikle Katılıyorum" yanıtını vermiştir. Çalışmamızda ise öğrencilerin %62.2'si "Evet" yanıtı vermiştir. Anatomi derslerinin iyi öğrenilmesinde öğretim görevlileri-üyelerinin rolünün oldukça önemli olması nedeniyle, öğrencilerin bu soruya yüksek oranda olumlu yanıt vermesi değerlidir. Öğrencilerin aldıkları anatomi eğitiminin ne kadar kalıcı olduğunu belirlemek amacıyla ders sınavları uygulanmaktadır. Anatomi ders sınavlarının nasıl olması gerektiği ile ilgili yapılan çalışmalarda (%75.5) olduğu gibi (Gözil ve ark., 2006; Ögetürk ve ark., 2003; Özcan ve Vatansver, 2018; Sindel ve ark., 2008; Tuygar ve ark., 2015) bizim çalışmamızda da öğrencilerin büyük bir çoğunluğu anatomi ders sınavının çoktan seçmeli olarak yapılmasını istemektedir. Öğrencilerin anatominin bazı konularında bilgilerinin yetersiz olduğunu hissetmeleri durumunun; radyolojik veya üç boyutlu görüntüler gibi yardımcı araçlardan yararlanılarak derslerin iyileştirilmesi ve daha kalıcı bir anatomi eğitimi verilmesi ile çözüme ulaştırılabileceği düşünülmektedir.

SONUÇ

Bu kapsamda geri bildirim çalışmaları ile ilgili tüm ortak sonuçlar değerlendirildiğinde, anatomi eğitiminin daha kaliteli ve nitelikli bir duruma getirilmesinin, öğrencilikten meslek hayatına geçen donanımlı ebelerin yetişmesine katkı sağlayacağı kanaatindeyiz.

Teşekkür

Çalışmamıza katılan tüm ebelik öğrencilerine katkılarından dolayı teşekkürlerimizi sunarız.

Çıkar Çatışması

Yazarlar arasında çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Yazar Katkıları

Plan, tasarım: EÖ, ÖK, RÇ; **Gereç yöntem ve veri toplama:** EÖ, ED, AÇ; **Veri analizi ve yorum:** EÖ, ED, RÇ, AÇ; **Yazım ve eleştirel değerlendirme:** EÖ, ED, İK.

KAYNAKLAR

- Acar, D. (2018). *Sağlık alanında farklı bölümlerde lisans eğitimi alan öğrencilerin anatomi eğitimine yönelik yeterliliklerinin karşılaştırılması*. (Bilim Uzmanlığı Tezi), Kocaeli: Kocaeli Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Acuner, A. M., Yalçın, M., Ersoy, M., Tekdemir, İ., Ersoy, F. (1999). Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi anatomi dersine ilişkin öğretim-öğrenme sürecinin değerlendirilmesi. *Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Mecmuası*, 52(04), 211-218. https://doi.org/10.1501/Tipfak_0000000402
- Arı, İ., İrgil, E., Kafa, İ. M., Şendimir, E. (2003). Bir anket çalışması: anatomi eğitimi ve öğrencilerin düşünceleri. *Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 29(2), 15-18. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/uutfd/issue/35251/391080>
- Arı, İ., Şendimir, E. (2003). Anatomi eğitimi üzerine öğrenci görüşleri. *Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 29(2), 11-14. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/uutfd/issue/35251/391079>
- Bolatlı, G. (2021). Hemşirelik bölümü öğrencilerinin anatomi dersi hakkındaki düşünceleri. *Journal of Continuing Medical Education*, 4, 238-244. <https://doi.org/10.17942/sted.837439>
- Cankur, N. Ş., Turan, S. (2000). Öğrencilerin bakış açısı ile tıp fakültesi eğitimi: I. eğitim boyutu. *Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 26, 13-17.
- Carmichael, S. W., Pawlina, W. (2000). Animated powerpoint as a tool to teach anatomy. *The Anatomical Record (New Anat.)*, 261, 83-88. [https://doi.org/10.1002/\(SICI\)1097-0185\(20000415\)261:2<83::AID-AR8>3.0.CO;2-D](https://doi.org/10.1002/(SICI)1097-0185(20000415)261:2<83::AID-AR8>3.0.CO;2-D)
- Erdem, S. (2020). Hemşirelik eğitiminde anatominin önemi. *YBH Dergisi*, 1(1), 15-24.
- Eren, N., Uyer, G. (1991). *Sağlık meslek tarihi ve ahlakı* (4. Baskı). Ankara: Hatiboğlu Yayınevi, 94-105.

- Gönüllü, İ., Atasay, B., Erden, Ş., Gökmen, D., Çelik, G. (2021). Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencilerinin iletişim becerileri uygulamalarına yönelik geri bildirimleri. *Ankara Üniversite Tıp Fakültesi Mecmuası*, 74(1), 18-26.
- Gözil, R., Özkan, S., Bahçelioğlu, M., Kadioğlu, D., Çalgüner, E., Öktem, H. ve ark. (2006). Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi 2. sınıf öğrencilerinin anatomi eğitimini değerlendirmeleri. *Tıp Eğitimi Dünyası*, 23, 27-32.
- Kaya, D., Yurdakul, M. (2007). Türkiye’de ve dünyada ebelik eğitimi. *Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksek Okulu Dergisi*, 23(2), 233-41.
- Kulik, JA. (2001). Student ratings: validity, utility and controversy. *New Directions For Institutional Research*, 109, 9-25. <https://doi.org/10.1002/ir.1>
- Mutluay, Ş. D., Açıkgöz, A. K. (2020). Öğrenci ebe ve hemşirelerin anatomi eğitimi hakkındaki görüşlerinin değerlendirilmesi. *Lokman Hekim Dergisi*, 10(2), 201-208. <https://doi.org/10.31020/mutfd.679401>
- Öğetürk, M., Kavaklı, A., Kuş, İ., Songur, A., Zararsız, İ., Sarsılmaz, M. (2003). Tıp öğrencileri nasıl bir anatomi eğitimi istiyor? *Tıp Eğitimi Dünyası*, 10(10), 7-14.
- Özcan, E., Vatansever, A. (2018). Balıkesir Üniversitesi Tıp Fakültesi dönem-II öğrencilerinin anatomi eğitimini değerlendirmeleri. *CBU-SBED*, 5(4), 164-68.
- Sarıkaya, Ö., Gülpınar, M. A., Keklik, D., Kalaça, S. (2002). Öğrencilerin sesini dinlemek: eğitimin öğrenciler tarafından değerlendirilmesi. *Tıp Eğitimi Dünyası*, 9, 6-12.
- Sindel, M., Şenol, Y., Gürpınar, E. (2008). Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesinde anatomi eğitiminin öğrenciler tarafından değerlendirilmesi. *Tıp Eğitimi Dünyası*, 28, 31-36.
- Turan, Ö. S., Cankur, S. N., Kurt, M. A. (2001). Tıp Fakültesi öğrencilerinin anatomi uygulamaları hakkındaki görüşleri: bir geri bildirim örneği. *Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 27, 33-39.
- Tuygar, Ş. F., Kuş, İ., Saygılı, Karaca, Ö., Özcan, E., Gülcen, B. (2015). Tıp Fakültesi öğrencilerinin anatomi eğitimine yönelik memnuniyet düzeyleri ve ilgili değişkenlerin incelenmesi. *Tıp Eğitimi Dünyası*, 42, 5-14.
- World Health Organization. *The Role of Nursing / Midwifery Personnel in the Strategy of Health for All Resolution*. (1983). <https://www.who.int/hrh/resources/WHA36-11.pdf?ua=1> (Erişim tarihi 10 Ocak 2019).